VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Asiastakin puhutaan

Eduskunnan päätehtävä ei sentään ole suunsoitto vaan Suomen lakien säätäminen ja budjetista päättäminen. Suosituin toimintamuoto on kyselytunti. Asiallisesti merkittävin ainakin täysistunnoissa lienee nykyisin lakien lähetekeskustelu.

Lähetekeskustelulla tarkoitetaan suuressa salissa annettuja evästyksiä hallituksen lakiesityksen matkalla valiokuntaan. Asianomainen ministeri on usein vastaamassa.

Pätevälle kansanedustajalle avautuu hyvin kapea ikkuna vaikuttaa lain muotoiluun. Jopa opposition edustajaa kuunnellaan. Vähintään puolueilla on mahdollisuus esittää perusteltu kritiikkinsä ja vaihtoehtonsa.

Kun valiokunnan mietintö valmistuu, se harvoin enää suuressa salissa muuttuu. Ensimmäisessä käsittelyssä edustajat voivat purkaa pahaa mieltään tai ylistää hyvää hallitusta, jonka nuottien mukaan esitykset pääsääntöisesti etenevät.

Lopullisen toisen käsittelyn puheenvuorot ovat silkkaa propagandaa. Äänestyksistä 98 prosenttia on teatteria pitäjänlehtiä ja blogeja varten.

Varuskunnista jäi haava

Monet esitykset menevät valiokuntaan läpihuutoina. Esimerkiksi tällä viikolla kukaan ei puuttunut valtioneuvoston turvatoimien tehostamiseen. Perustelut oli kuultu Norjasta ja Välimeren toreilta.

Puolustusvoimien uudistuksesta puhuttiin tunti. Molemmin puolin koetettiin lääkitä syviä haavoja, jotka edellisen puolustusministerin **Stefan Wallinin** (r.) ja kenraalien omavaltainen varuskuntien mestaaminen vuosi sitten jätti. Sovinnon eleenä armeija siirtää kaksi miljoonaa euroa varusmiesten ilmaisiin kotimatkoihin.

Varuskuntia lakkautetaan vetoamalla ikäluokkien jatkuvaan pienenemiseen. Puolustusvaliokunnan puheenjohtaja **Jussi Niinistö** (ps.) osoitti perustelut pötypuheeksi. 2000-luvun vaihteen notkahdus oli tilapäinen. Nyt ikäluokat taas kasvavat eikä kaikille varusmiehille ole kohta petipaikkaa. Säästöjen verukkeella siirrytään kohti ammattiarmeijaa.

Myös **Heikki Autto** (kok.) oli huolissaan yleisen asevelvollisuuden muuttumisesta valikoivaksi. Moni nuori mies menettää armeija-ajan tuoman potkun elämälleen.

Matti Saarinen (sd.) muistutti sotaväen ennen opettaneen muutakin kuin sotataitoja. Elämänhallintaa kaipaisi nykyään moni poika.

Gustafsson edes yrittää

SDP ajautuu kerta toisensa jälkeen samaan omatekoiseen miinaan. Ministerikierrätyksellä kesken kauden ei ole muuta perustetta kuin lievittää eduskuntaryhmän tyytymättömyyttä puoluejohdon kovakorvaisuuteen.

Ilmeisimmin opetusministeri **Jukka Gustafsson** (sd.) joutuu lähtemään. Hän on nimittäin saamattomassa hallituksessa ainoa, joka saa jotakin aikaan. Kaikkien muiden ministerien työ on pahasti kesken.

Gustafssonin uusin lakiesitys tekee ammattikorkeakouluista luvanvaraisia, kun yliopistot on määrätty laissa. Sivistysvaliokunnan puheenjohtajan **Raija Vahasalon** (kok.) mukaan tämä on luonnollista, koska ammattikorkeakoulujen tulee vastata työelämän nopeasti muuttuviin tarpeisiin.

Ex-ministeri **Anu Vehviläinen** (kesk.) arveli luvanvaraisuuden taustalla olevan opetusministeriön virkamiesten suunnitelmat karsia ammattikorkeakouluverkkoa. Porvoolainen **Mikaela Nylander** (r.) hehkutti useaan kertaan, että alueellisuutta tärkeämpää on laatu. Ilmeisesti etelän ruotsinkielisten asema on uudistuksessa taattu, mutta miten on pohjalaisten laita?

Ministerikin viisastuu

Lähetekeskustelut ovat parhaimmillaan tietoa syventävä kokemus sekä ministerille, kansanedustajille että kuulijoille. Visaisenkin lakiesityksen solmukohdat aukeavat. Jos ministeri on seisovasilmäinen uskonsoturi, kaikki keskustelu on turhaa.

Suuren yleisön hupia lähetekeskustelut eivät ole, vaikka nekin usein avataan nopealla debatilla. Äänessä ovat yleensä asiaan syvällisemmin perehtyneet. Vitsiniekat esiintyvät torstaisin.

En ole tarkemmin tutkinut, milloin hallitus ryhtyi suhtautumaan lähetekeskusteluihin vakavasti. Ainakaan **Mauno Koiviston** (sd.) ja Kalevi Sorsan (sd.) hallitusten ministerit eivät juuri vaivautuneet töitään perustelemaan. **Esko Ahon** (kesk.) hallitus joutui usein hakemaan tukea eduskunnalta. Kenties tapa jäi seuraajille.

PEKKA ALAROTU

VIIKON VÄRSSY

Euroopassa toivoo aika moni: Italiassa voittaa Berlusconi! EU:n tivoliin tarvitaan tähti joka kertoo, mihin raha lähti voisi koulia Kataisen Jyrkiä kuinka pitää valtaan pyrkiä neuvoa laskutavan jaksaa mitä EU Suomelle maksaa?

Silvio ihan muistuttaa neroa maksaa takaisin tonttiveroa velatkin saataviksi kääntää twistiä tyttöin kera vääntää miehen tehtävä tärkeä jalo on purkaa eeuun korttitalo Italian liiralla ostaa saa drakma, peseta, valuuttaa!

JUHA AALTOILA

MT 50 VUOTTA SITTEN – LA 23.2.

Voin kulutus kasvaa yhä

Tammikuun alusta helmikuun 15. päivään otettiin vastaan Valion konttoreihin 6 518 tn voita. Lukuun sisältyvät myös meijereiden ns. suorat toimitukset. Kun vastaanotto viime vuonna samana aikana vuoden alusta helmikuun 15 päivään oli 6 641 tn, on vähennystä 1,9 pros. Valion myynti kotimaahan samana aikana vuoden alusta helmikuun 15 päivään oli 6 332,6 tn, edellisen vuoden vastaavan luvun oltua 6 025,7.

JAAKKO KILPIÄINEN

Reijo Tuonosen (vas.) ja Vihtori Rämän yhteinen työtaival alkoi vuodenvaihteessa, kun Rämä aloitti työt teatterinjohtajana.

Teatterin täytyy mennä entistä lähemmäs ihmisiä

Laitosteatterit ovat unohtaneet teatterin tekemisen, sanoo Joensuun kaupunginteatterin johtaja Vihtori Rämä. Hän haluaa unohtaa teatterin tekemisessä totutut kaavat ja saada kontaktin yleisöön.

Kiskot itää -revyy kantaesitettiin helmikuussa Joensuun kaupunginteatterissa.

Vihtori Rämä on Joensuun kaupunginteatterin 14. teatterinjohtaja.

KÄYDÄÄN TEATTERISSA

JOENSUU (MT)
Joensuun kaupunginteatterissa on eletty teatterin talouden ja katsojalukujen suhteen turvallisessa tasapainossa. Vuodenvaihteen jälkeen teatterinjohtajana aloittanut **Vihtori Rämä** haluaa poiketa kaavoista ja kyseenalaistaa totutut tavat tehdä teatteria.

”Teatterin ydin on ihmisten yhteenkokoontumisessa ja sitä voi tehdä miten vain. Se on unohdettu ja jääty jumiin totuttuihin tapoihin tehdä asioita.”

Rämä ei aio ryhtyä tekemään tuulispäänä muutoksia. ”Uutta ideologiaa jalkautetaan ajan kanssa talon sisältä ulospäin.”

Tuotannonjärjestäjä **Reijo Tuononen** on työskennellyt Joensuun kaupunginteatterissa vuodesta 1980, hän nyökyttelee ja myötäilee Rämän ajatuksia.

Hänkin on innostunut poikkeamaan kaavoista, tekemään muutosta ajan kanssa.

Populismi puree

Kaavoihin kangistumisen lisäksi Rämä on huolissaan helposta populismista, joka valtaa alaa teatterimaailmassa.

”Teatterin halutaan olevan viihdettä. Teatteriin tullaan unohtamaan oma arki. Nämä eivät ole eettisesti järin yleviä lähtökohtia, kun tarkoituksena pitäisi olla taiteen tekeminen.”

Teatterinjohtajuus kiinnosti Rämää, koska hän haluaa uppoutua teatterin rakenteisiin ja teatterin tekemisen edellytyksiin. Vierailuohjaajan roolissa hän havaitsi, että ei pysty vaikuttamaan taiteen tekemiselle tärkeisiin edellytyksiin, kuten tuotantorakenteisiin.

”Haluan luoda olosuhteet, missä voi luoda taidetta. Ensisijaisestihan kyse on taiteellisesta työstä, vaikka laitosteatterit ovat taiteen tekemisen unohtaneet.”

Johtamista tarvitaan

Työuran alku teatterinjohtajana on ollut intensiivinen, kertoo Rämä. Alunperin hänen piti aloittaa tehtävässä vasta myöhemmin tänä vuonna, mutta hänet haluttiin taloon jo aiemmin.

”Ei teatteri välttämättä johtajaa tarvitse, sillä rutiinit ovat vahvat, mutta johtamista täällä tarvitaan.”

Teatteriyhdistyksen hallitus valitsi Rämän yksimielisesti teatterinjohtajaksi.

Rämä on teatteriohjaaja sekä esitystaiteilija. Hän on tehnyt töitä muun muassa Kokkolan, Hämeenlinnan ja Kemin kaupunginteattereissa, Kiasmassa, gallerioissa ja opettanut nykyteatteria Teatterikorkeakoulussa.

Enemmän kiertueita

Tällä hetkellä Joensuun kaupunginteatterin eli Pohjois-Karjalan alueteatterin tavoitteena on järjestää näytännöistä 20 prosenttia kaupunginteatterin ulkopuolella, maakunnassa. Käytännössä näytännöistä noin kymmenesosa on muualla kuin teatterissa.

”Matkalaukkuteatterin merkitystä ei voi mitata rahassa. Meidän tehtävänä on mennä ihmisten luo, sillä olemme verovaroin tuettu teatteri. Ei vapailla teatteriryhmillä ole sellaiseen varaa”, sanoo Rämä.

Hän myöntää, että muutoksen toteuttaminen vaatii ajattelutavan muutosta.

Samalla hän kuitenkin muistuttaa, että kyse on alueteatterista, joka saa alueteatteritukea. Tällä hetkellä suurin osa tuotannoista tehdään joensuulaisille.

”Olisi hienoa, jos näytännöistä puolet järjestettäisiin jossain muualla kuin kaupunginteatterissa.”

Ohjelmiston valinta

Vielä tulevan kevään ja syksyn tuotannoissa uuden teatterinjohtajan käden jälki ei juuri näy. Rämä pääsee vaikuttamaan vasta kevään 2014 tuotantoihin.

Teatterin ohjelmistosta päättää taiteellinen jaos, vuoropuhelua käydään toki paljon. Valintoja ohjaavat sisällöt ja resurssit sekä tuotannon oletettu kiinnostavuus katsojien näkökulmasta. Näiden vuoropuhelua pitää kehittää.

Musikaaleilla ja farsseilla ei välttämättä ole aina hyvä kaiku tuotantoina, vaikka ne saattavat kiinnostaa suurta yleisöä.

”Farsseja tai musikaaleja ei pidä vähätellä. On tilanteita, joihin ne sopivat ja silloin on tärkeää tehdä ne hyvin. Nauru tai viihtyminen ei ole sisällöistä pois.”

Moni asia vaikuttaa yleisön teatterissa viihtymiseen. Yksinkertaisimmillaan kyse voi olla vaikka väliaikojen pituudesta, sanoo Rämä. Hän haluaa yleisön mukaan keskusteluun teatterin olemuksesta.

Keväällä Joensuun kaupunginteatterissa järjestetään lukudraamatilaisuuksia. ”Ne ovat pieni ele, mutta keino saada keskustelua aikaiseksi.”

Tarvitaan erilaisia juttuja, jotta saadaan teatteri kutsuvaksi, pohtii Rämä.

SARI PENTTINEN

TEATTERI

Noin 300 näytäntöä vuodessa

Joensuun kaupunginteatterissa esitetään vuosittain 12–15 tuotantoa ja lähes 300 näytäntöä.
Vuosittainen kävijämäärä on vaihdellut välillä 25 000–40 000.
Joensuun kaupunginteatalossa toimivassa teatterissa on 80-paikkainen pieni näyttämö ja yli 270 paikan suuri näyttämö.
Joensuun Kaupunginteatteri - Pohjois-Karjalan Alueteatteri on ammattiteatteri, jota ylläpitää Pohjois-Karjalan Teatteriyhdistys.
Teatterin vuosibudjetti on noin 3,2 miljoonaa euroa. Vakituisia työntekijöitä on 53 ja kausityöntekijöitä vuosittain noin 50.

Revyyn kantaesityksestä Risto Räppääjä -musikaaliin

Joensuun kaupunginteatterin kevätkauden ohjelmistoon kuuluvat muun muassa venäläisklassikko, revyy ja lasten musikaali.

Teatteria tehdään 53 vakituisen työntekijän ja 50 kausityöläisen voimin. Näyttelijöitä vakituisista työntekijöistä on 14.

Tuotannonjärjestäjä **Reijo Tuononen** suunnittelee näyttelijöiden harjoitusten sekä näytäntöjen aikataulut.

Tuononen on yhtä mieltä teatterinjohtaja **Vihtori Rämän** kanssa alueteatterin tekemisen tärkeydestä muuallakin kuin kaupunginteatterissa.

Käytännössä vierailunäytäntöjen toteuttaminen on iso haaste aikataulujen takia.

11 johtajaa 30 vuodessa

Tuononen tuli Joensuun kaupunginteatteriin töihin vuonna 1980. Runsaan 30 vuoden aikana teatterissa on ollut yhteensä 11 teatterinjohtajaa, Rämä on 12.

Vuosien varrella on tehty monenlaisia tuotantoja, jotkut jäävät jostain syystä paremmin mieleen.

”Esimerkiksi Valamon yksinäisen suosio yllätti, sillä kyseessä ei ole viihteellinen näytelmä.”

Katsojalukujen valossa Joensuussa elettiin kulta-aikaa 60-luvulla. Aikaa kutsuttiin Joensuun ihmeeksi, sillä teatterin katsojamäärät olivat kuutena vuonna Suomen suurimmat, kertoo Tuononen.

Tänä keväänä katsojia houkuttelee muun muassa helmikuun alussa kantaesitetty **Markku Pölösen** käsikirjoittama ja ohjaama Kiskot itää -revyy.

Risto Räppääjä ja pakastajaElvi on lasten musikaali, jonka ensi-ilta on maaliskuun 2. päivänä.

Näiden lisäksi toukokuussa on **Paula Salmisen** 13 uponnutta vuotta -näytelmän ensi-ilta. Teatterin venäläisklassikko on Anton Tsehovin Kirsikkapuisto.

SARI PENTTINEN